

مفهوم منظر فرهنگی و شاخصه های شناسایی آن

سعید رفقی خیابانی^{۱*}، پرفسور علیرضا عینی فر^۲، دکتر محمد حسن طالبیان^۳، پگاه علیزاده^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مرمت بافتها و بناهای تاریخی، حفاظت میراث معماری، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران،
s.r.khiabani@alumni.ut.ac.ir

۲- استاد دانشگاه، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، aeinifar@ut.ac.ir

۳- استاد یار دانشگاه، دانشکده معماری، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، mh_talebian@yahoo.com

۴- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشکده معماری و هنر، دانشگاه آزاد واحد تبریز، alizadeh.pegah@yahoo.com

چکیده

فرهنگ اقوام و ملل مختلف در طول حیات بشری به عنوان روح در برگیرنده تحولات و رخدادهایی که از ابتدای پیدایش هر تمدن بوقوع پیوسته، در کالبد جغرافیایی که مردمان اعصار مختلف در آن می زیسته اند، بوده و همانند میراثی تکرار نشدنی و ثروتی بی نظیر هر ملت بشمار می رود. این هویت بی نهایت بارزش حیات بشری در تعامل خود با منظر و بستر طبیعی خود گاه آثاری بسیار فاخر و بی نظیری خلق میکند که بیش از پیش ارزش و اصالت فرهنگ و بستر زندگی اقوام و تمدنهای بشری را نمایان می سازد. بی شک منظر فرهنگی که نتیجه تعامل فرهنگ بشری و طبیعت است مصداق بارز این مفهوم می باشد. نبود تعاریف واحد و یکپارچه که همواره دارای شفافیت مفهومی باشد گاه پژوهش در رابطه با «مناظر فرهنگی» را دچار نقصان می سازد فلذا در مجموعه حاضر ابتدا به تبیین ادبیات و ساختار پژوهش پرداخته شده است. در بخش دوم و سوم با بازخوانی مفاهیم و تعاریف اصلی مرتبط با مفهوم «منظر فرهنگی»، و در ادامه با تبیین مبانی نظری مبتنی بر شفاف سازی شاخص های شناسایی آن سعی در تدوین یک چارچوب منسجم برای دستیابی به پاسخ سوالات مطرح شده در پژوهش حاضر داشته و در بخش انتهایی با جمع بندی و نتیجه گیری مباحث موجود به پایان می رسد. بدیهی است مبانی نظری مطرح شده در این مجموعه با بررسی محدود برخی از منابع که از نظر نویسندگان دارای اهمیت و اعتبار کافی می باشند شکل یافته و خالی از ایراد و کامل نمی باشد.

واژه گان کلیدی: منظر، طبیعت، میراث فرهنگی، منظر فرهنگی، شاخصه های شناسایی.